

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 8. decembra 2011 *

Vo veci C-386/10 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie podané 29. júla 2010,

Chalkor AE Epexergasias Metallon, so sídlom v Aténach (Grécko), v zastúpení:
I. Forrester, QC,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: E. Gippini Fournier a S. Noë, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci B. Doherty, barrister, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J.N. Cunha Rodrigues, sudcovia U. Lõhmus, A. Rosas (spravodajca), A. Ó Caoimh a A. Arabadžiev,

generálna advokátka: E. Sharpston,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. mája 2011,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Svojím odvolaním Chalkor AE Epexergasias Metallon (ďalej len „Chalkor“) navrhuje zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 19. mája 2010, Chalkor/Komisía (T-21/05, Zb. s. II-1895, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým tento súd zamietol jej návrh na zrušenie alebo zníženie pokuty, ktorá jej bola uložená na základe článku 2 písm. d) rozhodnutia Komisie K(2004) 2826 z 3. septembra 2004, týkajúceho sa konania podľa článku [81 ES] a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/E-1/38.069 — Medené inštalračné rúry) (ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Právny rámec

- 2 Článok 15 ods. 2 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962 Prvého nariadenia implementujúceho články [81] a [82] Zmluvy (Ú. v. ES 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3) stanovoval:

„Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty od 1 000 do 1 000 000 účtovných jednotiek alebo viac, ale nepresahujúce 10 % obratu v predchádzajúcom obchodnom roku každého podniku, ktorý sa zúčastnil porušenia, ak buď úmyselne, alebo z nebalosti:

a) porušili článok 85 (1) alebo článok 86 zmluvy; alebo

b) porušili ktorýkoľvek záväzok uložený na základe článku 8 (1).

Pri stanovení pokuty sa bude posudzovať jednak závažnosť porušenia a tiež jeho trvanie.“

- 3 Nariadenie č. 17 bolo zrušené a nahradené nariadením Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205), platným od 1. mája 2004.

4 Článok 23 ods. 2 a 3 nariadenia č. 1/2003 znie takto:

„2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti:

a) porušujú článok 81 alebo článok 82 Zmluvy...

...

Pokuta uložená každému podniku alebo združeniu podnikov nepresiahne 10 % jeho celkového obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.

...

3. Pri stanovení pokuty sa bude posudzovať jednak závažnosť porušenia a tiež jeho trvanie.“

5 Článok 31 tohto nariadenia znie takto:

„Súdny dvor má neobmedzenú súdnu právomoc na preskúmanie rozhodnutí, v ktorých Komisia stanovila pokutu alebo pravidelné penále. Môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu alebo pravidelné penále.“

- 6 Oznámenie Komisie s názvom „Usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO“ (Ú. v. ES C 9, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia“) platné v období prijatia sporného rozhodnutia v preambule uvádza:

„Zásady tu načrtnuté by mali zabezpečiť priehľadnosť a neustrannosť rozhodnutí Komisie, rovnako v očiach podnikov, ako aj v očiach Súdneho dvora, pričom právomoci Komisie stanovovať pokuty v rozmedzí 10 % celkového obratu, ktoré jej prislúchajú na základe relevantnej legislatívy, ostávajú zachované. Tieto právomoci sa však musia riadiť koherentnou a nediskriminačnou politikou, konzistentnou s cieľmi sledovanými penalizáciou porušení pravidiel súťaže.

Nová metóda určovania výšky pokuty sa bude pridržať nasledujúcich pravidiel, ktoré začínajú od základnej čiastky [ktoré spočívajú v stanovení základnej sumy – *neoficiálny preklad*], ktorá sa bude zvyšovať s ohľadom na priťažujúce okolnosti, alebo znižovať s ohľadom na poľahčujúce.“

- 7 Na základe bodu 1 usmernení táto „základná čiastka [základná suma – *neoficiálny preklad*] bude určená podľa závažnosti a dĺžky trvania porušovania pravidiel, čo sú jediné kritériá uvedené v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17“.
- 8 Pokiaľ ide o závažnosť, bod 1A usmernení stanovuje, že pri posudzovaní závažnosti porušenia sa musí brať do úvahy jeho povaha, skutočný dosah na trh, ak ho možno merať, a veľkosť relevantného zemepisného trhu. Porušenia sa zadeľujú do troch kategórií: mierne porušenia, závažné porušenia a veľmi závažné porušenia.

- 9 Podľa usmernení sú veľmi závažnými porušeniami najmä horizontálne obmedzenia, ako sú „cenové kartely“ a kvóty rozdelenia trhov. Predpokladaná základná suma pokuty predstavuje „nad 20 miliónov eur“. Usmernenia vyjadrujú nutnosť diferencovane pristupovať k tejto základnej sume pokuty, aby sa zohľadnila povaha uskutočneného porušenia, skutočná hospodárska schopnosť porušiteľov spôsobiť značnú ujmu iným subjektom, najmä spotrebiteľom, odstrašujúci účinok pokuty, ako aj právnické a ekonomické znalosti a infraštruktúra podnikov, ktoré im umožňujú rozpoznať porušujúcu povahu ich správania. Tiež sa spresňuje, že v prípade porušení, na ktorých sa zúčastňuje viac podnikov, by mohlo byť vhodné zohľadniť špecifickú záťaž, a teda aj reálny dosah porušujúceho správania každého podniku na hospodársku súťaž, predovšetkým tam, kde je značná disparita medzi veľkosťou podnikov, ktoré sa dopúšťajú porušení rovnakej povahy.
- 10 Pokiaľ ide o dĺžku trvania, usmernenia rozlišujú porušenia krátkodobé, vo všeobecnosti kratšie ako jeden rok, strednodobé, vo všeobecnosti jeden až päť rokov, a dlhodobé, vo všeobecnosti viac ako päť rokov. Pokiaľ ide o posledné uvedené, je upravená možnosť dodatočnej sumy pokuty, ktorá sa môže stanoviť za každý rok na 10 % sumy pokuty za závažnosť porušenia. Usmernenia stanovujú aj nárast zvýšenia pokuty v prípade dlhodobých porušení s cieľom skutočne postihnúť obmedzenia, ktoré trvale spôsobovali škodlivé účinky vo vzťahu k spotrebiteľom, a zvýšiť motiváciu vzdať sa porušení či spolupracovať s Komisiou.
- 11 Podľa bodu 2 usmernení môže byť základná suma pokuty zvýšená v prípade priťažujúcich okolností, ako napríklad opakovaného porušenia toho istého typu tým istým podnikom alebo tými istými podnikmi. Podľa bodu 3 uvedených usmernení sa táto základná suma pokuty môže znížiť v prípade osobitných poľahčujúcich okolností, akými sú výlučne pasívna úloha určitého podniku alebo jeho úloha nasledovateľa pri uskutočňovaní porušenia, neuplatňovanie dohôd v praxi alebo účinná spolupráca podniku na konaní, nad rámec oznámenia Komisie o neuložení pokút alebo o ich

znížení v prípade kartelov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 207, 1996, s. 4, ďalej len „oznámenie o spolupráci“).

- 12 Usmernenia boli nahradené od 1. septembra 2006 usmerneniami k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, s. 2).
- 13 Uvedené oznámenie o spolupráci stanovuje podmienky, za ktorých môžu byť podniky spolupracujúce s Komisiou počas jej vyšetřovania týkajúceho sa kartelu oslobodené od uloženia pokuty alebo im môže byť znížená pokuta, ktorú by inak museli zaplatiť. Podľa časti B tohto oznámenia sa pokuta zníži najmenej o 75 % alebo sa pokuta neuloží vôbec najmä podniku, ktorý oznámi kartel Komisii ešte predtým, než pristúpi k overovaniu, a kým ešte nedisponuje dostatočnými informáciami na preukázanie oznámeného kartelu, alebo takému podniku, ktorý jej ako prvý poskytne rozhodujúce dôkazy na preukázanie kartelu. Podľa časti D uvedeného oznámenia možno podniku priznať zníženie pokuty o 10 % až 50 % najmä v prípade, keď ešte pred zaslaním oznámenia o výhradách poskytol Komisii informácie, dokumenty alebo iné dôkazy, ktoré prispeli k potvrdeniu existencie spáchaného porušenia.
- 14 Oznámenie o spolupráci bolo od 14. februára 2002 nahradené oznámením Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155). Komisia však v tejto veci uplatňovala oznámenie o spolupráci, keďže podniky zohľadňovali práve toto oznámenie, keď s ňou spolupracovali.

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 15 Chalkor je spoločnosťou podľa gréckeho práva, kótovanou na Aténskej burze (Grécko). Spolu s inými podnikmi vyrábajúcimi polotovary z medi a zo zliatin medi sa táto spoločnosť zúčastnila na karteli spočívajúcom v dohode o cenách, rozdelení trhov a výmene dôverných informácií na trhu s medenými inštalačnými rúrami.
- 16 Po overovaní a vyšetrovaní Komisia 3. septembra 2004 prijala sporné rozhodnutie, ktorého zhrnutie je uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* z 13. júla 2006 (Ú. v. EÚ L 192, s. 21).
- 17 Komisia v odôvodneniach č. 458 a 459 sporného rozhodnutia uviedla, že predmetné porušenie sa prejavilo v troch rozdielnych, ale prepojených formách. Prvá časť kartelu spočívala v dohodách uzavretých medzi „výrobcami SANCO“ určitého druhu hladkých medených inštalačných rúr (ďalej len „dohody SANCO“). Druhá časť predmetného porušenia zahŕňala dohody uzavreté medzi „výrobcami WICU a Cuprotherm“ medených inštalačných rúr s plastovou izoláciou (ďalej len „dohody WICU a Cuprotherm“). Napokon tretia časť kartelu sa týkala dohôd uzavretých v rámci širšej skupiny výrobcov hladkých medených inštalačných rúr a nazývala sa „širšie európske dohody“.
- 18 Z odôvodnenia č. 216 sporného rozhodnutia vyplýva, že spoločnosť Chalkor sa zúčastnila na karteli „širšie európske dohody“ a že účastníkov v tejto skupine bolo pôvodne päť (ďalej len „skupina piatich“). Z tohto odôvodnenia vyplýva, že po pristúpení spoločnosti Chalkor a troch ďalších podnikov sa počet účastníkov v tejto skupine zvýšil na deväť (ďalej len „skupina deviatich“). Podľa Komisie členovia skupiny piatich a skupiny deviatich sa pokúsili stabilizovať trh s hladkými medenými inštalačnými rúrami tým, že na základe trhových podielov v referenčnom roku stanovili cieľ týkajúci

sa budúcich trhových podielov. V odôvodnení č. 192 sporného rozhodnutia sa Komisia domnievala, že uvedení členovia sa dohodli na výmene citlivých informácií, rozdelení trhových podielov, sledovaní objemov predaja, mechanizme „vodcu“ pre jednotlivé trhy, ako aj na zosúladení cien vrátane sadzobníkov, uplatňovania „cenových línií“ a zliav.

- 19 Čo sa týka trvania porušenia, ktorého sa dopustila Chalkor, Komisia v odôvodnení č. 597 sporného rozhodnutia uviedla, že dotknuté porušenie sa začalo najneskôr 29. augusta 1998 a skončilo sa v septembri 1999.
- 20 Sporným rozhodnutím Komisia uložila pokuty podľa článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, ako aj podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Na stanovenie ich výšky uplatnila metodológiu definovanú v usmerneniach.
- 21 Po zohľadnení samotnej povahy porušenia, jeho skutočného dopadu na trh, ako aj rozsahu a veľkosti relevantného geografického trhu sa Komisia domnievala, že dotknuté podniky sa dopustili veľmi závažného porušenia.
- 22 Komisia v spornom rozhodnutí označila štyri skupiny, o ktorých sa domnievala, že reprezentujú relatívnu dôležitosť podnikov v rámci dotknutého porušenia. Odvolateľka patrila do štvrtej kategórie.

- 23 Z odôvodnenia č. 683 sporného rozhodnutia vyplýva, že trhové podiely boli vypočítané na základe obratu dosiahnutého každým porušiteľom, ktorý pochádzal z predaja inštaláčnych rúr na spoločnom trhu hladkých medených inštaláčnych rúr a medených inštaláčnych rúr s plastovou izoláciou. Preto ako vyplýva z odôvodnenia č. 692 tohto rozhodnutia, trhové podiely podnikov, ktoré nepredávali rúry WICU a Cuprotherm, boli vypočítané vydelením ich obratu z hladkých medených inštaláčnych rúr celkovou veľkosťou trhu s hladkými medenými inštaláčnymi rúrami a medenými rúrami s plastovou izoláciou.
- 24 Komisia stanovila východiskovú sumu pokuty spoločnosti Chalkor na 9,8 milióna eur. Tak ako v prípade ostatných podnikov Komisia zvýšila východiskovú sumu pokút o 10 % za každý celý rok porušenia a o 5 % za každé ďalšie obdobie šesť alebo viac mesiacov, ale menej ako jeden rok. Keďže Chalkor sa zúčastnila na karteli počas dvanástich mesiacov, muselo sa na ňu uplatniť 10 %-né zvýšenie východiskovej sumy pokuty 9,8 milióna eur, čo celkovo predstavovalo sumu 10,78 milióna eur.
- 25 Komisia na základe časti D oznámenia o spolupráci priznala spoločnosti Chalkor 15 %-né zníženie výšky pokuty. Konečná pokuta teda predstavovala 9,16 milióna eur.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

- 26 Na podporu svojej žaloby na Všeobecnom súde odvolateľka uvádzala šesť žalobných dôvodov jednotlivo založených na nezohľadnení nútenej povahy účasti na karteli, na nesprávnom stanovení východiskovej sumy pokuty, na nesprávnom zvýšení východiskovej sumy pokuty z dôvodu dĺžky trvania porušenia, na nezohľadnení poľahčujúcich

okolností, na nesprávnom uplatnení oznámenia o spolupráci a na neprimeranej výške pokuty.

- 27 Pred preskúmaním žalobných dôvodov predložených odvolateľkou Všeobecný súd v bodoch 61 až 64 napadnutého rozsudku pripomenul zásady súdneho preskúmania rozhodnutí prijatých Komisiou v oblasti hospodárskej súťaže.
- 28 V rámci preskúmania druhého žalobného dôvodu sa Všeobecný súd domnieval, že Komisia neskúmala otázku, či porušiteľ, ktorý sa zúčastnil iba na jednej časti kartelu, pácha menej závažné porušenia v zmysle článku 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003 ako porušiteľ, ktorý sa v rámci toho istého kartelu zúčastnil na všetkých jeho častiach. Táto otázka bola však v prejednávanej veci dôležitá, keďže odvolateľka sa zúčastnila len na širších európskych dohodách a nebola zodpovedná za dve ďalšie časti kartelu, konkrétne dohody SANCO, ako aj dohody WICU a Cuprotherm. V dôsledku toho Všeobecný súd znížil pokutu o 10%.
- 29 Všeobecný súd zamietol ostatné žalobné dôvody odvolateľky.

Návrhy účastníkov konania a konanie pred Súdny dvorom

- 30 Spoločnosť Chalkor navrhuje, aby Súdny dvor:

— úplne alebo čiastočne zrušil napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom zamietol návrh na zrušenie článku 1 sporného rozhodnutia,

- zrušil alebo podstatne znížil pokutu, ktorá jej bola uložená, alebo nariadil akékoľvek ďalšie opatrenie, ktoré by sa ukázalo ako primerané, a
  - zaviazal Komisiu na náhradu trov konania vrátane trov konania pred Všeobecným súdom.
- 31 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:
- odvolanie zamietol a
  - zaviazal odvolateľku na náhradu trov konania.
- 32 Súdny dvor na všeobecnej schôdzi rozhodol, že táto vec sa prejedná bez návrhov a bude prerokovaná v ten istý deň ako vec KME Germany a i./Komisia, C-389/10 P, týkajúca sa toho istého kartelu. Keďže však odvolateľka predložila odvolací dôvod založený na nesprávnom právnom posúdení spočívajúcom v tom, že Všeobecný súd uskutočnil obmedzené súdne preskúmanie, teda odvolací dôvod, ktorý takisto predložili odvolateľky tak v uvedenej veci, ako aj vo veci KME Germany a i./Komisia, C-272/09 P, v ktorej sa pojednávanie uskutočnilo už skôr a týkala sa paralelného kartelu na trhu medených priemyselných rúr, účastníci konania boli na pojednávaní vyzvaní, aby zohľadnili návrhy prednesené v tejto veci 10. februára 2011 generálnou advokátkou Sharpston.

O odvolaní

- 33 Chalkor predkladá štyri odvolacie dôvody jednotlivo založené na nesprávnom súdnom preskúmaní, na porušení zásady rovnosti zaobchádzania, na nerozumnej a svojoľnej povahe preskúmania pokuty, ku ktorému pristúpil Všeobecný súd, a na nedostatku odôvodnenia, ktoré by odôvodňovalo pokutu, ktorá jej bola uložená.

O prvom a druhom odvolacom dôvode, ktoré sa jednotlivito zakladajú na nesprávnom právnom posúdení spočívajúcom v tom, že Všeobecný súd uskutočnil obmedzené súdne preskúmania, a na porušení zásady rovnosti zaobchádzania

Argumentácia účastníkov konania

- 34 Prvým odvolacím dôvodom odvolateľka kritizuje metódu, na základe ktorej postupoval Všeobecný súd, keď skúmal, či pokuta, ktorá jej bola uložená, bola vhodná, spravodlivá a primeraná závažnosti a trvaniu protiprávneho správania, ktoré sa mu vytýka. Druhým odvolacím dôvodom Všeobecnému súdu vytýka, že nezohľadnil rozdiely, ktoré odlišujú jej správanie od správania skupiny piatich, a v dôsledku toho dostatočne neindividualizoval sankciu. Keďže oba tieto odvolacie dôvody sa týkajú preskúmania sankcie Všeobecným súdom, je namieste preskúmať ich spoločne.
- 35 Odvolateľka namieta najskôr proti metóde preskúmania opísanej Všeobecným súdom v bodoch 61 až 64 napadnutého rozsudku. Tieto body znejú takto:

„61 Všeobecný súd teda musí v rámci preskúmania zákonnosti pokút uložených [sporným] rozhodnutím overiť, či Komisia použila svoju voľnú úvahu podľa metódy obsiahnutej v usmerneniach, a pokiaľ by zistil, že sa od nej odklonila, musí overiť, či je tento odklon podložený a z právneho hľadiska dostatočne odôvodnený. V tomto ohľade treba poukázať na skutočnosť, že Súdny dvor potvrdil jednak platnosť samotného princípu, z ktorého usmernenia vychádzajú, jednak platnosť všeobecnej metódy, ktorá je v nich uvedená (rozsudok Súdneho dvora z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, body 252 až 255, 266, 267, 312 a 313).

62 Obmedzenie voľnej úvahy Komisie, ktoré si sama stanovila prijatím usmernení, totiž nie je nezlučiteľné so zachovaním podstatného rozsahu jej voľnej úvahy. Usmernenia obsahujú rôzne flexibilné prvky, ktoré umožňujú Komisii výkon jej diskrečnej právomoci v súlade s ustanoveniami nariadení č. 17 a č. 1/2003, ako ich vyložil Súdny dvor (rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, [už citovaný,] bod 267).

63 V oblastiach, v ktorých si Komisia zachovala určitú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide napríklad o mieru zvýšenia z dôvodu dĺžky trvania porušenia, sa teda preskúmanie zákonnosti tohto posúdenia zužuje len na overenie, či nedošlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 18. júla 2005, Scandinavian Airlines System/Komisnia, T-241/01, Zb. s. II-2917, body 64 a 79).

64 Miera voľnej úvahy Komisie a hranice, ktoré si v tomto zmysle stanovila, v zásade nemajú vplyv na výkon neobmedzenej právomoci súdu (rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 2004, JFE Engineering a i./Komisia, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Zb. s. II-2501, bod 538), v rámci ktorej je tento súd oprávnený zrušiť, znížiť alebo zvýšiť pokutu uloženú Komisiou (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 8. februára 2007, Groupe Danone/Komisnia, C-3/06 P, Zb. s. I-1331, body 60 až 62, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 21. októbra 2003, General Motors Nederland a Opel Nederland/Komisnia, T-368/00, Zb. s. II-4491, bod 181).“

³⁶ Opierajúc sa o expertízu, ktorú vypracoval F. Jacobs a ktorá tvorí prílohu odvolania, odvolateľka uvádza, že Všeobecný súd neuplatnil svoju právomoc neobmedzeného súdneho preskúmania, ale obmedzil sa na overenie, že Komisia uplatnila usmernenia. Napáda najmä bod 177 napadnutého rozsudku, v ktorom Všeobecný súd zamietol jej tvrdenia z dôvodu, že nepriamo smerujú k spochybneniu systému výpočtu pokút zavedenému usmerneniami. Podľa judikatúry však Všeobecný súd nie je viazaný

usmerneniami, ale má povinnosť sám overiť, či je pokuta primeraná závažnosti protiprávneho správania.

- 37 Povinnosť podrobného preskúmania je posilnená Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a článkom 261 ZFEÚ v spojení s článkami 47 a 49 Charty. Podľa vysvetlení týkajúcich sa Charty, jej článok 47 vykonáva právo Únie na ochranu priznanú článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“). Odvolateľka v tomto ohľade tvrdí, že konania pred Komisiou v oblasti práva hospodárskej súťaže sú konaniami trestnej povahy v zmysle EDLP. V dôsledku toho, keďže Komisia je správny orgán, a nie „nezávislý a nestranný súd“, Všeobecný súd je v prípade, že sa mu predloží taká žaloba, povinný uskutočniť úplné súdne preskúmanie rozhodnutí Komisie tak z vecného, ako aj z právneho hľadiska, čo znamená, že musí preskúmať všetky relevantné okolnosti a rozhodnúť o všetkých vecných dôkazoch na základe svojho nezávislého posúdenia.
- 38 Odvolateľka sa domnieva, že v prejednáwanej veci Všeobecný súd neuskutočnil primerané súdne preskúmanie a najmä nezohľadnil krátkosť trvania porušenia a jej dobrovoľný odchod z kartelu ešte predtým, než Komisia začala svoje vyšetrovanie. Ďalej kritizuje body 143 až 145 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd odkazuje na širokú mieru voľnej úvahy Komisie, pokiaľ ide o stanovenie úrovne zvýšenia pokuty, ktorú zamýšľa uplatniť na základe trvania porušenia. Domnieva sa, že Všeobecný súd nesprávne obmedzil svoje súdne preskúmania na jednoduché preskúmanie zákonnosti.
- 39 V rámci druhého odvolacieho dôvodu odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd nezohľadnil skutočnosť, že bola obeťou, a nie navádzateľkou. V dôsledku toho s ňou zaobchádzal rovnako ako s ostatnými podnikmi, pričom zohľadnil len objem predajov, nie

však vinu odvolateľky. Rovnako nesprávne zohľadnil objem predajov v Grécku, hoci toto územie zjavne nebolo dotknuté protisúťažným správaním.

- 40 Na pojednávaní sa odvolateľka domnievala, že tvrdenie založené na tom, že konania v oblasti hospodárskej súťaže sú trestnej povahy v zmysle článku 6 EDLP, nebolo relevantné vo vzťahu k súdnemu preskúmaniu, ktoré musí rešpektovať tie isté kritériá, bez ohľadu na to, či ide o konania, ktoré sa považujú za tvrdé jadro trestného práva v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, alebo o konania, ktoré patria do správneho práva, ako to tvrdí Komisia. Naopak, kvalifikácia „trestných konaní“ je dôležitá na posúdenie konaní pred Komisiou vo vzťahu k článku 6 EDLP. Odvolateľka v tomto ohľade uviedla viacero kritik.
- 41 Na pojednávaní odvolateľka tiež kritizovala nekoherenciu Všeobecného súdu pri jeho preskúmaní vo veciach hospodárskej súťaže. V určitých svojich rozsudkoch, akými sú rozsudky z 11. decembra 2003, *Ventouris/Komisia* (T-59/99, Zb. s. II-5257), ako aj z 29. apríla 2004, *Tokai Carbon a i./Komisia* (T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Zb. s. II-1181), Všeobecný súd vykonal podrobné preskúmanie, kým v iných veciach, ako napríklad v prejednávanej veci, Všeobecný súd odkazuje na širokú mieru voľnej úvahy Komisie a používa kritérium zjavne nesprávneho posúdenia.
- 42 Odvolateľka tvrdí, s odkazom na nesprávne posúdenie zistené Všeobecným súdom, pokiaľ ide o absenciu jej účasti na všetkých dohodách, že Všeobecný súd mal byť o to obozretnejší pri preskúmaní primeranosti pokuty vo vzťahu k závažnosti porušenia.
- 43 Komisia zdôrazňuje, že pojem „neobmedzená právomoc“ na účely EDLP nie je identický s pojmom „neobmedzená právomoc“ priznaným súdom Únie ZFEÚ a legislatívou Únie. Na účely EDLP je orgán „s neobmedzenou právomocou“ subjekt, ktorý

má právomoc „z vecného aj právneho hľadiska úplne zmeniť prijaté rozhodnutie“. To by bol prípad Všeobecného súdu. Neobmedzená právomoc v oblasti pokút priznaná zmluvou a legislatívou Únie Všeobecnému súdu, ktorá mu umožňuje nahradiť svojím posúdením pokuty jej posúdenie uskutočnené Komisiou, ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie súladu s EDLP, ktorý výlučne vyžaduje, aby súd mohol overiť existenciu vecných pochybení. Odvolací dôvod odvolateľky, podľa ktorého sa Všeobecný súd nemôže obmedziť na preskúmanie zákonnosti, ale má povinnosť preskúmať primeranosť pokuty, teda nezodpovedá kritériu, ktoré prijal Európsky súd pre ľudské práva.

- 44 Komisia nakoniec reaguje na rôzne konkrétne námietky voči napadnutému rozsudku.

Posúdenie Súdny dvorom

- 45 Odvolateľky odkazujú na článok 6 EDLP, ako aj na Chartu v snahe namietat' jednak proti uplatneniu zásad súdneho preskúmania a najmä spôsobu, ktorým Všeobecný súd vyhlásil, že vzal do úvahy širokú mieru voľnej úvahy Komisie, a jednak proti spôsobu, ktorým Všeobecný súd uskutočnil preskúmanie v tejto veci.
- 46 Úlohou Súdneho dvora rozhodujúceho v rámci odvolania je preskúmať, či sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia v spôsobe, ktorým rozhodol o žalobe, ktorá mu bola predložená.

- 47 V dôsledku toho treba overiť, či Všeobecný súd v tejto veci vykonal preskúmanie, aké je povinný vykonať, bez ohľadu na abstraktný a deklaratórny opis súdneho preskúmania uvedený v bodoch 61 až 64 napadnutého rozsudku, keďže tento opis nepredstavuje odpoveď na žalobné dôvody uvedené odvolateľkou v rámci jej žaloby a nejaví sa ako nevyhnutné odôvodnenie výroku napadnutého rozsudku.
- 48 Navyše je irelevantné tvrdenie založené na údajnom nedostatku koherencie Všeobecného súdu pri preskúmaní, ktoré uskutočňuje vo veciach týkajúcich sa hospodárskej súťaže. Predmetom preskúmania Súdneho dvora na základe tohto odvolania je totiž napadnutý rozsudok, a nie celá judikatúra Všeobecného súdu.
- 49 Navyše Súdnemu dvoru neprináleží, aby *ex offico* v plnom rozsahu preskúmal napadnutý rozsudok, ale aby odpovedal na odvolacie dôvody predložené odvolateľkou.
- 50 Odvolateľka sa na pojednávaní domnievala, že tvrdenie založené v zmysle článku 6 EDLP na trestnej povahe konaní v oblasti hospodárskej súťaže, nie je relevantné vo vzťahu k súdnemu preskúmaniu, ktoré musí rešpektovať tie isté kritériá, bez ohľadu na to, či ide o konania, ktoré sa považujú za tvrdé jadro trestného práva v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, alebo o konania, ktoré patria do správneho práva.
- 51 Navyše, ako uviedla odvolateľka vo svojom odvolaní, článok 47 Charty vykonáva v práve Únie ochranu priznanú článkom 6 ods. 1 EDLP. Preto je namieste odkázať výlučne na prvé uvedené ustanovenie.

- 52 Zásada účinnej súdnej ochrany predstavuje základnú zásadu práva Únie, ktorá je v súčasnosti vyjadrená v článku 47 Charty (pozri rozsudok z 22. decembra 2010, DEB, C-279/09, Zb. s. I-13849, body 30 a 31; uznesenie z 1. marca 2011, Chartry, C-457/09, Zb. s. I-819, bod 25, ako aj rozsudok z 28. júla 2011, Samba Diouf, C-69/10, Zb. s. I-7151, bod 49).
- 53 Súdne preskúmanie rozhodnutí inštitúcií bolo zavedené zakladajúcimi zmluvami. Okrem preskúmania zákonnosti upraveného v súčasnosti v článku 263 ZFEÚ, sa zaviedlo aj neobmedzené súdne preskúmanie, pokiaľ ide o sankcie upravené nariadeniami.
- 54 Pokiaľ ide o preskúmanie zákonnosti, Súdny dvor rozhodol, že hoci v oblastiach, v ktorých dochádza ku komplexným hospodárskym posúdeniam, Komisia disponuje mierou voľnej úvahy v hospodárskej oblasti, neznamená to, že by sa sudca Únie mal zdržať preskúmania toho, ako Komisia vykladá údaje hospodárskej povahy. Súd Únie totiž musí najmä nielen preveriť vecnú presnosť predložených dôkazov, ich spoľahlivosť a súladnosť, ale aj preskúmať, či tieto dôkazy predstavujú súhrn podstatných údajov, ktoré musia byť zohľadnené pri posúdení komplexnej situácie, a či sú spôsobilé opodstatniť závery, ktoré sa z nich vyvodili (pozri rozsudky z 15. februára 2005, Komisia/Tetra Laval, C-12/03 P, Zb. s. I-987, bod 39, ako aj z 22. novembra 2007, Španielsko/Lenzing, C-525/04 P, Zb. s. I-9947, body 56 a 57).
- 55 Pokiaľ ide o výšku pokuty za porušenia práva hospodárskej súťaže, článok 15 ods. 2 druhý pododsek nariadenia č. 17 uvádza, že na účely stanovenia pokuty bude treba okrem závažnosti porušenia zohľadniť aj jeho trvanie. Rovnaký text sa nachádza aj v článku 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003.

- 56 Súdny dvor rozhodol, že na určenie výšky pokuty je nutné zohľadniť trvanie porušení a všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť posúdenie ich závažnosti, akými sú konanie každého z podnikov, úloha, ktorú každý z nich hrá pri vytvorení zosúladených postupov, prospech, ktorý z týchto postupov podniky mohli získať, ich veľkosť a hodnota dotknutého tovaru, ako aj nebezpečenstvo, ktoré porušenia tohto typu predstavujú pre Európske spoločenstvo (rozsudky *Musique Diffusion française a i./Komisia*, 100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, bod 129; *Dansk Rørindustri a i./Komisia*, už citovaný, bod 242, ako aj z 3. septembra 2009, *Prym a Prym Consumer/Komisia*, C-534/07 P, Zb. s. I-7415, bod 96).
- 57 Súdny dvor tiež uviedol, že sa musia zohľadniť také objektívne skutočnosti, akými sú obsah a trvanie protisúťažných správanií, ich počet a ich intenzita, veľkosť dotknutého trhu a poškodenie, ktoré utrpel verejný hospodársky poriadok. Analýza musí tiež zohľadniť relatívny význam a trhovú podiel zodpovedných podnikov, ako aj prípadnú recidívu (rozsudok zo 7. januára 2004, *Aalborg Portland a i./Komisia*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 91).
- 58 Tento veľký počet skutočností ukladá Komisii, aby podrobne preskúmala okolnosti porušenia.
- 59 Na účely transparentnosti Komisia prijala usmernenia, v ktorých uviedla, z akých dôvodov zohľadní takú či onakú okolnosť porušenia a dôsledky, ktoré z toho môžu byť vyvodené pre výšku pokuty.
- 60 Usmernenia, o ktorých Súdny dvor rozhodol, že predstavujú orientačné pravidlo správania, ktorého sa treba v praxi pridržať a od ktorého sa správny orgán nemôže v jednotlivom prípade odkloniť bez uvedenia dôvodov, ktoré sú v súlade so zásadou rovnosti zaobchádzania (rozsudok z 18. mája 2006, *Archer Daniels Midland a Archer*

Daniels Midland Ingredients/Komisia, C-397/03 P, Zb. s. I-4429, bod 91), sa obmedzujú na opis metódy preskúmania porušenia uplatňovanej Komisiou a kritérií, ktoré si Komisia stanovila, aby ich zohľadňovala pri určovaní výšky pokuty.

- 61 Treba pripomenúť povinnosť odôvodnenia aktov Únie. V prejednávanej veci má táto povinnosť osobitnú dôležitosť. Komisii prináleží, aby odôvodnila rozhodnutie a najmä vysvetlila zváženie a zhodnotenie zohľadnených skutočností (pozri v tomto zmysle rozsudok Prym a Prym Consumer/Komisia, už citovaný, bod 87). Existencia odôvodnenia musí byť overená súdom *ex offi*.
- 62 Súdu Únie zasa prináleží, aby uskutočnil preskúmanie zákonnosti, ktorá mu prislúcha na základe dôkazov predložených žalobcom na podporu uvádzaných dôvodov. Počas tohto preskúmania sa súd v snahe vyhnúť sa vykonaniu podrobného vecného a právneho preskúmania nemôže opierať o mieru voľnej úvahy Komisie, a to ani pokiaľ ide o výber zohľadnených dôkazov pri uplatňovaní kritérií uvedených v usmereniach, ani pokiaľ ide o hodnotenie týchto dôkazov.
- 63 Preskúmanie zákonnosti je doplnené neobmedzenou súdnou právomocou, ktorá bola priznaná súdu Únie článkom 17 nariadenia č. 17 a v súčasnosti je zakotvená v článku 31 nariadenia č. 1/2003 v súlade s článkom 261 ZFEÚ. Táto právomoc oprávňuje súd, aby nad rámec jednoduchého preskúmania zákonnosti sankcie nahradil posúdenie Komisie svojím posúdením a v dôsledku toho zrušil, znížil alebo zvýšil uloženú pokutu alebo penále (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, bod 692).

- 64 Treba však zdôrazniť, že výkon neobmedzenej súdnej právomoci neznamená preskúmanie *ex offio*, a tiež pripomenúť, že konanie pred súdmi Únie je kontradiktórne. S výnimkou dôvodov verejného poriadku, medzi ktoré patrí neexistencia odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktoré je súd povinný preskúmať *ex offio*, prináleží žalobcovi, aby uviedol žalobné dôvody proti dotknutému rozhodnutiu a predložil dôkazy na podporu týchto dôvodov.
- 65 Táto požiadavka procesnej povahy nie je v rozpore s pravidlom, podľa ktorého, pokiaľ ide o porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, prináleží Komisii, aby preukázala porušenia, ktoré zistila, a predložila dôkazy, ktoré z právneho hľadiska dostatočne preukážu existenciu okolností spôsobujúcich porušenie. Od žalobcu sa totiž v rámci súdnej žaloby vyžaduje, aby označil sporné časti napadnutého rozhodnutia, uviedol v tomto ohľade svoje výhrady a predložil dôkazy, ktoré môžu predstavovať vážne indicie preukazujúce dôvodnosť jeho výhrad.
- 66 Absencia *ex offio* preskúmania celého napadnutého rozhodnutia neporušuje zásadu účinnej súdnej ochrany. Na účely rešpektovania tejto zásady nie je nevyhnutné, aby Všeobecný súd, ktorý je síce povinný odpovedať na predložené žalobné dôvody a vykonať právne aj vecné preskúmanie, bol tiež povinný *ex offio* opätovne prešetriť celý spis.
- 67 Preskúmanie upravené zmluvami teda predpokladá, že súd Únie uskutoční tak právne, ako aj vecné preskúmanie a že má právomoc posúdiť dôkazy, zrušiť napadnuté rozhodnutie a zmeniť výšku pokút. Nezdá sa preto, že preskúmanie zákonnosti podľa článku 263 ZFEÚ, doplnené neobmedzenou súdnou právomocou, pokiaľ ide o sumu pokuty, podľa článku 31 nariadenia č. 1/2003, by bolo v rozpore s požiadavkami zásady účinnej súdnej ochrany podľa článku 47 Charty.

- 68 V súčasnosti treba preskúmať rôzne námietky predložené odvolateľkou proti napadnutému rozsudku.
- 69 Odvolateľka po prvý raz kritizuje bod 177 napadnutého rozsudku, v ktorom Všeobecný súd zamietol jej tvrdenia z dôvodu, že nepriamo smerujú k spochybneniu systému výpočtu pokút zavedenému usmerneniami. Podľa judikatúry však Všeobecný súd nie je viazaný usmerneniami, ale má povinnosť sám overiť, či je pokuta primeraná závažnosti protiprávneho správania.
- 70 V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že v bode 175 napadnutého rozsudku Všeobecný súd zamietol jednu z výhrad odvolateľky odkazom na vysvetlenie Komisie, ktoré odvolateľka nenapadla. V bode 176 tohto rozsudku uviedol, že aj za predpokladu, že by žalobkyňa mohla založiť svoje tvrdenie na skutočnosti, že pokuta, ktorá jej bola uložená, by mohla oslabiť jej konkurencieschopnosť, s cieľom preukázať jej neprimeranosť, je nutné konštatovať, že v tomto ohľade nepredložila konkrétne dôkazy. Ako sa pripomenulo v bodoch 64 až 65 tohto rozsudku, s výnimkou dôvodov verejného poriadku Všeobecný súd nie je povinný vykonať *ex officio* preskúmanie rozhodnutia Komisie, ale rozhodnúť o dôvodoch protiprávnosti, ktoré mu predloží žalobca. V prejednávanej veci odvolateľka nemôže vytýkať Všeobecnému súdu, že nerozhodol o dôvodoch, ktoré mu neboli predložené alebo ktoré neboli konkretizované výhradami a dôkazmi, ktoré by Všeobecnému súdu umožnili vykonať účinné preskúmanie sporného rozhodnutia.
- 71 V každom prípade v bode 178 napadnutého rozsudku Všeobecný súd bez toho, aby sa v odôvodnení dopustil nesprávneho posúdenia, preukázal, že odvolateľka sa pokúsila opätovne napadnúť stanovenie výšky pokuty v závislosti od trvania porušenia. V bode 179 tohto rozsudku Všeobecný súd správne zamietol kritiku odvolateľky, podľa ktorej mesačná sadzba je vzhľadom na 10%-né zvýšenie pokuty za každý rok účasti na porušení pokuty o to nižšia, čím dlhšie sa podnik zúčastňuje na porušení, pričom pripomenula, že usmernenia predstavujú vlastné stanovenie obmedzení zo

strany Komisie. V tomto ohľade treba pripomenúť, že dĺžka trvania porušenia je uvedená normotvorcom Únie ako skutočnosť, ktorá sa musí zohľadniť na účely stanovenia sumy pokút, a keďže normotvorca nedefinoval konkrétne kritérium, usmernenia umožňujú upraviť vplyv tejto skutočnosti pri výpočte pokuty.

72 Po druhej žalobkyňa kritizuje skutočnosť, že Všeobecný súd nezohľadnil krátke trvanie porušenia, ktorého sa dopustila. Takáto kritika sa v každom prípade zakladá na predpoklade, podľa ktorého dĺžka trvania porušenia bola kratšia, než bola jeho dĺžka zohľadnená Komisiou v spornom rozhodnutí. Treba však uviesť, že Všeobecný súd v bodoch 129 a 130 napadnutého rozsudku pripomenul judikatúru spresňujúcu skutočnosti tvoriace porušenie. S ohľadom na túto judikatúru v bodoch 131 až 133 tohto rozsudku preskúmal, kedy sa obdobie porušenia začalo, a v bodoch 134 a 135 uvedeného rozsudku zasa to, kedy sa skončilo. Keďže dospel k záveru, že Komisia tieto skutočnosti neposúdila nesprávne, uvedený žalobný dôvod zamietol.

73 Vo svojom odvolaní odvolateľka nenamieta proti tomuto posúdeniu skutkových okolností, čo by bolo v každom prípade neprípustné, keďže posúdenie skutkových okolností nespadá pod preskúmanie Súdny dvorom. Preto je nutné konštatovať, že kritika týkajúca sa nezohľadnenia trvania porušenia sa zakladá na nesprávnom predpoklade, a tak sa musí zamietnuť.

74 Po tretie odvolateľka kritizuje Všeobecný súd, že nezohľadnil jej dobrovoľný odchod z kartelu ešte predtým, než Komisia začala svoje vyšetrovania. Všeobecný súd však v bode 151 napadnutého rozsudku pripomenul judikatúru, podľa ktorej Komisia nie je povinná priznať zníženie pokuty za skončenie porušenia ešte pred dátumom prvých intervencií tejto inštitúcie, a v bode 152 tohto rozsudku tiež skutočnosť, že dobrovoľný odchod spoločnosti Chalkor z kartelu bol dostatočne zohľadnený v rámci výpočtu trvania obdobia porušenia, ktoré bolo vo vzťahu k nej konštatované. Z toho vyplýva, že kritika odvolateľky nie je dôvodná.

- 75 Po štvrté odvolateľka kritizuje body 143 až 145 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd odkazuje na širokú mieru voľnej úvahy Komisie, pokiaľ ide o stanovenie úrovne zvýšenia pokuty, ktorú zamýšľa uplatniť na základe trvania porušenia. Domnieva sa, že Všeobecný súd nesprávne obmedzil svoje súdne preskúmanie na jednoduché preskúmanie súladu miery zvýšenia pokuty z dôvodu trvania porušenia s usmerneniami.
- 76 V tomto ohľade treba odkázať na zásady odkryté judikatúrou Súdneho dvora v súvislosti so stanovením výšky pokuty, ktoré sú pripomenuté v bodoch 56 a 57 tohto rozsudku. Veľký počet skutočností, ktoré sa musia zohľadniť, nevyhnutne dáva Komisii rôzne možnosti pri zohľadňovaní týchto skutočností, ich zvažovaní a ich hodnotení s cieľom primeraného sankcionovania porušenia. V každom prípade však podlieha určitým povinnostiam.
- 77 Treba pripomenúť, ako už bolo povedané v bode 71 tohto rozsudku, že dĺžka trvania porušenia je uvedená normotvorcom Únie ako skutočnosť, ktorá sa musí zohľadniť na účely stanovenia sumy pokút, a keďže neexistuje kritérium stanovené normotvorcom, usmernenia umožňujú upraviť vplyv tejto skutočnosti pri výpočte pokuty. Všeobecný súd sa preto pri preskúmaní súladu výpočtu Komisie s usmerneniami nedopustil nesprávneho posúdenia.
- 78 V každom prípade a v rozpore s tvrdením odvolateľky sa Všeobecný súd neobmedzil na preskúmanie súladu s usmerneniami, ale sám v bode 145 napadnutého rozsudku preskúmal primeranosť sankcie.
- 79 Po piate odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd nezohľadnil skutočnosť, že je obeťou, a zaobchádzal s ňou rovnako ako s ostatnými podnikmi, pričom zohľadnil výlučne objemy predajov, nie však jej vinu. Treba však uviesť, že Všeobecný súd v bode 72 napadnutého rozsudku pripomenul judikatúru, podľa ktorej skutočnosť, že na určitý podnik je vyvíjaný tlak, nezbaňuje tento podnik zodpovednosti za účasť na porušení

(pozri v tomto zmysle rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný, body 369 a 370; rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, KE KELIT/Komisnia, T-17/99, Zb. s. II-1647, bod 50, a z 29. novembra 2005, Union Pigments/Komisnia, T-62/02, Zb. s. II-5057, bod 63). Z toho vyplýva, že táto kritika sa zakladá na nesprávnom predpoklade, konkrétne že odvolateľka je obeťou, a nie účastníkom porušenia, ktorý za ňu nesie zodpovednosť.

- 80 Po šieste odvolateľka kritizuje Všeobecný súd, že nesprávne zohľadnil objem predajov v Grécku, hoci toto územie zjavne nebolo dotknuté protisúťažným správaním. Táto kritika sa však zakladá na nesprávnom predpoklade, pokiaľ ide o vylúčenie Grécka z územia dotknutého kartelom. V tomto ohľade treba poukázať na to, že Všeobecný súd v bode 120 napadnutého rozsudku konštatoval, že odvolateľka nespochybnila záver Komisie uvedený v odôvodnení č. 17 sporného rozhodnutia, podľa ktorého relevantný geografický trh dotknutý kartelom predstavovalo územie Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), ktorého súčasťou je aj Grécko.
- 81 V každom prípade z vlastných tvrdení odvolateľky, ako sú zhrnuté v bode 117 napadnutého rozsudku, vyplýva, že odvolateľka sa zúčastnila na karteli zo strachu pred odvetou, konkrétne uplatňovaním dumpingu na gréckom trhu zo strany skupiny piatich. Takéto tvrdenia postačujú na to, aby sa preukázalo, že jej účasť na karteli bola motivovaná snahou o ochranu pred hospodárskou súťažou na gréckom trhu. Uvedená kritika teda nie je dôvodná.
- 82 Zo všetkých týchto úvah vyplýva, že uvedená kritika odvolateľky nie je dôvodná. Hoci Všeobecný súd viackrát, najmä v bodoch 62, 63 a 143 napadnutého rozsudku, odkázal na „podstatnú mieru voľnej úvahy“ alebo na „širokú mieru voľnej úvahy“ Komisie, takéto odkazy mu nezabránili vykonať plné a úplné právne a vecné preskúmanie, ktoré bol povinný vykonať.

83 Prvý a druhý žalobný dôvod preto musia byť zamietnuté.

O treťom a štvrtom odvolacom dôvode, ktoré sú jednotlivo založené na iracionálnosti a svojvoľnosti preskúmania pokuty uloženej spoločnosti Chalkor a na neexistencii primeraného odôvodnenia napadnutého rozsudku v tomto ohľade

Argumentácia účastníkov konania

84 Tieto dva žalobné dôvody sa týkajú bodov 105 až 113 a 182 až 184 napadnutého rozsudku. Je potrebné ich preskúmať spoločne.

85 Body 105 až 113 napadnutého rozsudku majú toto znenie:

„105 ... Všeobecný súd sa... v rámci výkonu svojej neobmedzenej súdnej právomoci domnieva, že východisková suma pokuty stanovená Komisiou je primeraná vzhľadom na závažnosť troch častí kartelu spolu, a že je teda namieste znížiť východiskovú sumu pokuty uloženej spoločnosti Chalkor, aby sa zohľadnila skutočnosť, že bola Komisiou uznaná za zodpovednú výlučne za svoju účasť na tretej časti kartelu.

106 Ďalej je potrebné zamietnuť tvrdenia Komisie uvedené v bodoch 83 a 84 vyššie v rozsahu, v akom by mohli byť chápané v tom zmysle, že neúčasť žalobkyne na dohodách SANCO bola dostatočne zohľadnená v špecifickej východiskovej sume pokuty, ktorá jej bola uložená. Toto tvrdenie sa zakladá na predpoklade, že trhový podiel spoločnosti Chalkor, ktorá nepredávala rúry SANCO, bol

vypočítaný na základe kumulovaného obratu všetkých výrobcov hladkých medených inštalačných rúr vrátane predajov rúr SANCO.

- 107 Dohody SANCO a širšie európske dohody sa týkali toho istého relevantného trhu, konkrétne trhu s hladkými medenými inštalačnými rúrami. Komisia preto bola nútená, aj napriek neexistencii dohôd SANCO, zohľadniť obrat spôsobený predajmi rúr SANCO, aby mohla vypočítať trhovú podiel žalobkyne na relevantnom trhu.
- 108 Naopak, pokiaľ ide o dohody WICU a Cuprotherm, situácia je odlišná. Tieto dohody sa týkali výrobkov nezameniteľných s hladkými medenými inštalačnými rúrami. Z odôvodnenia č. 459 [sporného] rozhodnutia totiž vyplýva, že hladké medené inštalačné rúry a medené inštalačné rúry s plastovou izoláciou predstavujú samostatné relevantné trhy.
- 109 Preto tým, že sa trhovú podiel žalobkyne, ktorá pôsobila na trhu s hladkými medenými inštalačnými rúrami vypočítal v pomere k obratu dosiahnutému na trhu s hladkými medenými inštalačnými rúrami a k obratu na trhu s medenými inštalačnými rúrami s plastovou izoláciou, žalobkyňa bol v skutočnosti priznaný menší trhovú podiel a v dôsledku toho nižšia špecifická východisková suma pokuty ako tá, ktorá by bola stanovená, ak by jej trhovú podiel bol vypočítaný výlučne vzhľadom na obrat dosiahnutý na trhu, na ktorom sa skutočne zúčastnila kartelu.
- 110 V druhom rade, pokiaľ ide o otázku, či skutočnosť, že spolupráca v rámci skupiny piatich bola intenzívnejšia ako spolupráca v rámci skupiny deviatich, odôvodňuje nerovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o pokuty, treba uviesť toto.

- 111 Skupina piatich aj skupina deviatich boli činné v rámci tretej časti kartelu, za ktorú sa voči žalobkyni vyvodzuje zodpovednosť. V odôvodnení č. 690 [sporného] rozhodnutia Komisia konštatovala, že to, že žalobkyňa nebola členom skupiny piatich, bolo spôsobené jej veľkosťou. Žalobkyňa proti tomuto zisteniu nenamieta.
- 112 Preto nemožno vytýkať Komisii, že dospela k záveru, že závažnosť účasti žalobkyne na širších európskych dohodách bola primerane zohľadnená pri rozdelení porušiteľov do kategórií, ktoré Komisia uskutočnila na základe ich trhových podielov.
- 113 Vzhľadom na všetko predchádzajúce je potrebné zmeniť len sumu pokuty uloženej žalobkyni, aby zohľadňovala jej neúčast' na dohodách SANCO. Konkrétne dôsledky tejto úpravy budú spresnené v bodoch 183 až 186 nižšie.“

⁸⁶ Body 182 až 184 napadnutého rozsudku majú takéto znenie:

„182 ...je potrebné zmeniť [sporné] rozhodnutie v tej časti, v ktorej Komisia pri stanovovaní sumy pokuty nezohľadnila skutočnosť, že žalobkyňa nebola účastníkom dohôd SANCO.

183 Vo zvyšnej časti ostávajú odôvodnenia Komisie uvedené v [spornom] rozhodnutí, ako aj metóda výpočtu pokút uplatnená v prejednávanej veci nezmenené. Konečná suma pokuty sa teda vypočíta takto.

- 184 Suma pokuty uložená žalobkyni sa zníži o 10 %, aby sa zohľadnila menšia závažnosť účasti na karteli vo vzťahu k účasti „výrobcov SANCO“. Nová východisková suma pokuty uložená žalobkyni sa teda stanovuje na 8,82 milióna eur.“
- 87 Vo svojom treťom odvolacom dôvode odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd v bode 104 napadnutého rozsudku správne dospel k záveru, že Komisia porušila zásadu rovnosti zaobchádzania, keď pri výpočte výšky pokuty nezohľadnila skutočnosť, že na rozdiel od skupiny zloženej z KME Germany AG, predtým KM Europa Metal AG, KME Francúzsko SAS, predtým Tréfirmétaux SA, ako aj KME Italy SpA, predtým Europa Metall SpA, Wieland-Werke AG a skupiny zloženej z Boliden AB, Outokumpu Copper Fabrication AB, predtým Boliden Fabrication AB, a Outokumpu Copper BCZ SA, predtým Boliden Cuivre & Zinc SA, sa odvolateľka zúčastnila len na jednej časti kartelu. Svoju voľne však znížil pokutu o 10 %, pričom toto zníženie sa javí ako príliš malé na to, aby odrážalo odlišné a predovšetkým nespochybnené okolnosti, v ktorých sa nachádza Chalkor.
- 88 Všeobecný súd však nepostupoval pri preskúmaní pokuty zásadným spôsobom, akým by bolo napríklad založiť zníženie pokuty na podiele predaja rúr SANCO na trhu hladkých medených rúr, čo by predstavovalo zníženie pokuty o 49 % alebo o 37 % v závislosti od zohľadňovaného trhu, alebo znížiť pokutu, aby sa zohľadnilo nesprávne zahrnutie obratu dosiahnutého v Grécku do základu výpočtu pokuty. Namiesto toho sa obmedzil na potvrdenie matematického prístupu uprednostňovaného Komisiou a znížil pokutu svojvoľným spôsobom bez toho, aby postupoval matematicky koherentným spôsobom založeným na určitých zásadách.
- 89 Odvolateľka porovnáva toto rozhodnutie Všeobecného súdu s jeho rozhodnutím v už citovanom rozsudku Ventouris/Komisia. Rovnaké dôvody spravodlivosti a proporcionality, ako sú uvedené v bode 219 uvedeného rozsudku, mali viesť Všeobecný

súd k zníženiu pokuty o 49 %, ktoré by zohľadňovalo vylúčenie trhov SANCO, ako aj WICU a Cuprotherm zo širšieho trhu medených rúr, alebo o 37 %, ktoré by zohľadňovalo vylúčenie trhov SANCO z užšieho trhu hladkých medených rúr.

- ⁹⁰ Svojím štvrtým odvolacím dôvodom odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že správne neodôvodnil napadnutý rozsudok. Východiskovú sumu pokuty totiž znížil o 10 %, aby zohľadnil menšiu závažnosť účasti odvolateľky na karteli v porovnaní s účasťou „výrobcov SANCO“, neposkytol však nijakú informáciu, ktorá by umožnila pochopiť, z akých dôvodov sa domnieval, že 10 %-né zníženie by mohlo vyriešiť tento problém. Keďže Všeobecný súd nespresnil nijaké z kritérií, na ktorých založil svoje rozhodnutie, neumožnil Súdnemu dvoru stanoviť, či napadnutý rozsudok je, alebo nie je v rozpore so zásadou proporcionality a či pokuta, tak ako bola stanovená Všeobecným súdom, primerane odráža závažnosť účasti spoločnosti Chalkor na porušení.
- ⁹¹ Komisia tvrdí, že tieto odvolacie dôvody sú neprípustné, keďže odvolateľka navrhuje Súdnemu dvoru, aby uskutočnil nové posúdenie výšky pokuty, čo neprináleží do právomocí Súdneho dvora v rámci konania o odvolaní.
- ⁹² Subsidiárne tvrdí, že vo svojom treťom odvolacom dôvode sa odvolateľka obmedzuje na kritiku napadnutého rozsudku bez toho, aby súčasne spresnila právny základ, na ktorom mal Všeobecný súd prijať odlišné rozhodnutie. V odpovedi na štvrtý odvolací dôvod Komisia najmä tvrdí, že iné než odvolateľkou spochybňované časti napadnutého rozsudku vysvetľujú, prečo Všeobecný súd zamietol niektoré ňou uvedené tvrdenia napádajúce výšku zníženia pokuty.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 93 Pokiaľ ide o predaje v Grécku, najskôr treba odkázať na body 80 a 81 tohto rozsudku.
- 94 Je namieste konštatovať, že Všeobecný súd odôvodnil rozhodnutie zmeniť výšku pokuty v bodoch 105 až 113 a 183 napadnutého rozsudku. Najskôr v bode 109 uvedeného rozsudku zdôraznil, že metóda výpočtu trhového podielu odvolateľky bola pre ňu výhodná, keďže bola vypočítaná vydelením jej obratu sumou predstavujúcou obrat dosiahnutý na trhu hladkých medených inštalačných rúr a obratom dosiahnutým na trhu medených inštalačných rúr s plastovou izoláciou, hoci sa jej nevytýkala nijaká účasť na dohodách WICU a Cuprotherm týkajúcich sa medených inštalačných rúr s plastovou izoláciou.
- 95 Ďalej v bode 111 napadnutého rozsudku uviedol, že odvolateľka nespochybňovala skutočnosť konštatovanú v odôvodnení č. 692 sporného rozhodnutia, že dôvodom jej neúčasti v skupine piatich bola jej veľkosť. Tým odpovedal na tvrdenie odvolateľky zhrnuté v bode 77 napadnutého rozsudku, podľa ktorého spolupráca medzi členmi skupiny deviatich mala menšiu intenzitu než spolupráca medzi členmi skupiny piatich, a svojím odkazom na odôvodnenie č. 680 sporného rozhodnutia potvrdil tvrdenie Komisie, podľa ktorého účasť odvolateľky na karteli nebola kvalitatívne a kvantitatívne odlišná od spolupráce ostatných porušiteľov.
- 96 V bode 112 napadnutého rozsudku Všeobecný súd potvrdil zásadu merania závažnosti porušenia rozdelením porušiteľov do kategórií, ktoré sa uskutočnilo na základe ich trhových podielov. Svoje celkové schválenie metódy výpočtu pokút zahrnul do bodu 183 uvedeného rozsudku.

- 97 Takéto odôvodnenie z právneho hľadiska dostatočne preukazuje skutočnosti zohľadnené Všeobecným súdom pri znížení pokuty uloženej odvolateľke. Nemožno mu vytýkať rozhodnutie znížiť pokutu o paušálnu sumu vzhľadom na nemožnosť presne zvážiť význam každého z faktorov v prospech či v neprospech odvolateľky.
- 98 Ďalej odvolateľka nemôže preukázať porušenie zásady proporcionality, vychádzajúc výlučne z obratu vylučujúceho dohody SANCO, ako aj WICU a Cuprotherm alebo výlučne vylučujúceho dohody SANCO. Treba totiž pripomenúť, že obrat na trhu dotknutom kartelom je len jedným z mnohých faktorov, ktoré možno zohľadniť pri stanovení výšky sankcie.
- 99 Pokiaľ ide o porovnanie s metódou použitou Súdom prvého stupňa v už citovanom rozsudku *Ventouris/Komisia*, treba zdôrazniť, že vo veci, v ktorej bol vyhlásený tento rozsudok, Komisia sankcionovala *Ventouris Group Enterprises SA* za dve porušenia, hoci sa dopustila len jedného, kým v tejto veci sa odvolateľka zúčastnila iba na jednej časti síce komplexného, ale jediného porušenia. Z bodu 221 už citovaného rozsudku *Ventouris/Komisia* vyplýva, že Všeobecný súd pri zmene výšky pokuty rešpektoval štruktúru napadnutého rozhodnutia a metódu stanovenia pokuty uplatnenú Komisiou. Presne to urobil aj Všeobecný súd v napadnutom rozsudku, keď v bodoch 112 a 183 tohto rozsudku potvrdil metódy hodnotenia závažnosti porušenia a výpočtu pokuty Komisiou.
- 100 Z toho vyplýva, že z tohto porovnania s už citovaným rozsudkom *Ventouris/Komisia* nemožno vyvodiť nijaké tvrdenie umožňujúce spochybníť odôvodnenie napadnutého rozsudku, aj keby bolo toto porovnanie relevantné, napriek tomu, že uvedený rozsudok sa týka iného sporu, v ktorom žalobca predložil žalobné dôvody odlišujúce sa od dôvodov v tejto veci a ktorý viedol ku kontradiktórnej debate, na ktorej sa spoločnosť *Chalkor* nezúčastnila.

- 101 Čo sa týka spochybnenia spravodlivosti Všeobecného súdu zo strany odvolateľky, treba uviesť, že rozhodnutie Všeobecného súdu, ktoré by bolo založené výlučne na spravodlivosti, by v nijakom prípade nemohlo byť predmetom preskúmania Súdneho dvora v rámci konania o odvolaní.
- 102 Vzhľadom na tieto skutočnosti sú tretí a štvrtý odvolací dôvod nedôvodné.
- 103 V dôsledku toho nemožno prijať nijaký z odvolacích dôvodov uvedených spoločnosťou Chalkor na podporu jej odvolania, a preto treba toto odvolanie zamietnuť.

O trovách

- 104 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe článku 118 toho istého rokovacieho poriadku na konanie o odvolaní účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazat spoločnosť Chalkor na náhradu trov konania a táto spoločnosť nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat ju na náhradu trov tohto konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Odvolanie sa zamieta.

2. Chalkor AE Epexergasias Metallon je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy